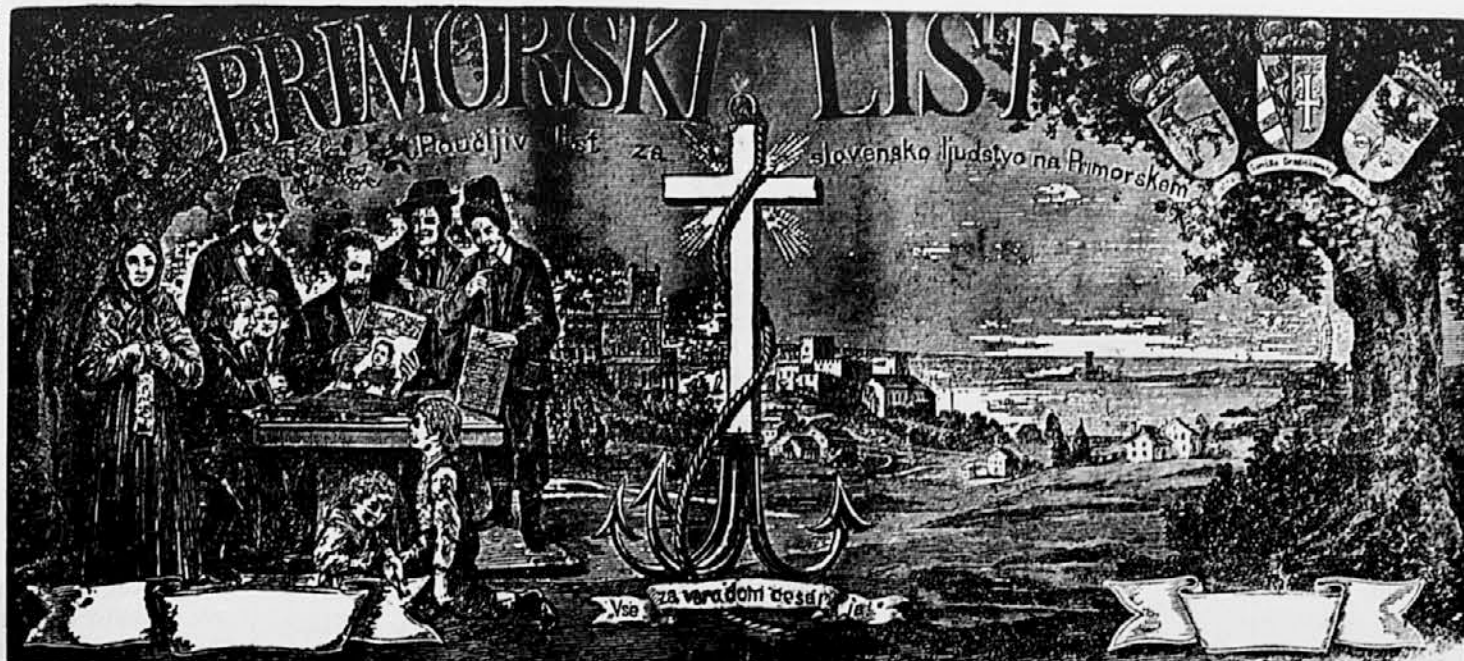

Izhaja vsaki četrtek ob 8. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Neprankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta 1.50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 kron.

Rokopise sprejema »Narodna Tiskarna« v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in naznanila sprejema upravnništvo v Gorici, Semeniška ul. št. 18.

Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Gosposka ul. 9, v ulici Silvio Pellico, v ul. Ponte Nuovo 9, v Kapucinski ulici 1 v prodajalni »Kat. tiskov. društva« ul. Carducci, v Šolski ulici, Ninski ulici, na Josip Verdievem tekalšču nasproti mestnem vrtu, po 8 v. Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v, dvakrat 12 v, trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

XXI. letnik.

V Gorici, 18. septembra 1913.

38. številka.

Žalosten položaj francoskih delavk

Že od časov francoske revolucije sem beremo večkrat o posebno blagodejnih razmerah, ki baje vladajo na Francoskem. Navadno se vsakdo, ki to trdi, sklicuje na veliko francosko bogastvo, kateremu res ni para na svetu, a kaj pomaga to bogastvo vsem onim revnim slojem, ki z bogataši nimajo nobenega stika, razun da delajo po njih tvornicah in po njih podjetjih. Od tega ogromnega francoskega kapitala, ki preplavlja kakor vemo ne le celo francosko državo, ampak tudi celo Evropo, pa nima n. pr. francosko delavstvo prav nič, ker razmere za delavce so tam morda slabše kot drugod. Mogočno so sicer zaklicali v svet francoski revolucionarji, da hočejo povsod: Enakost in bratstvo, a žalibog so to razumeli le bolj zase, ne pa tudi nasproti drugim. Tisto bratstvo je bilo le prikrita samopašnost in enakost je bila le, kjer se je dalo kaj vzeti. Krščanske požrtvovalne enakosti, ljubezni do bližnjega pa niso rodili listi nauki. In zato vidimo dandanes posledice, ki prav nič ne kažejo na kakšno bratstvo in enakost, niti ne na enopravnost kakoršna bi pritakala vsem stanovom. Kako slabo je n. pr. preskrbljeno za ženske delavke, nam najbolj jasno kažejo sledeča izvajanja:

Kapital, ki na Francoskem silno prarašča in katerega gospodarji so upnili skoraj vseh držav in večjih podjetij na svetu, grdo izžema kri iz ubogih delavk,

oziroma vseh žensk, ki si morajo služiti kruh z rokami. Na Francoskem je približno 14 $\frac{1}{2}$ milijona žensk in od teh si mora služiti svoj kruh približno 6 $\frac{1}{2}$ milijona! Statistika dokazuje, da je nad dva milijona žensk zaposlenih samo v predilnicah in tkalnicah in v oblačilni industriji. Druge so zaposlene po raznih industrijskih strokah, prodajalnah, bankah in v državnih uradih. Najboljše so plačane delavke, ki brusijo drage kamne in imajo največ do 9 frankov na dan. To pa je tudi edina stroka, ki je boljše plačana kot pa so plačane uradnice. Zato so ženske v vseh drugih strokah upravnizerno plačane. Šivilje dobe do 24 h na dan s slabo prehrano in preskrbo. Pri nas na kmetih ima vsaka dekla več poleg zdrave domače hrane in oskrbe. Največja plača tovarniških delavk znaša 2.50 do 3.50 frankov na dan. Največ delavk, in to skoro dve tretjini, ima pa dnevno 1 do 1.50 frankov.

Na Francoskem je pa tudi velika draginja in tako so socialni demokratje izračunili, da je treba vsaki ženski najmanj 2 franka dnevno samo za prehrano. Kje naj ga vzame? Tu odgovarja modro uradna statistika, da si mnoge po delopustu z nemoralnostjo nadomestujejo primanjkljaj. Tu je vzrok, da francosko ljudstvo propada telesno pa tudi po številu.

Povsod v modernih državah se dela na to, da se nočno delo za ženske odpravi ali vsaj omeji in da se delovni čas skrajša. Na Francoskem pa delajo ženske v 3/4 slučajih še vedno po 14 do 16 ur dnevno. To je gotovo žalostno in za republiko in narod, ki se smatra za naj-

prosvetlejši na svetu malo častno. Moderne ideje po knjigah, političnih banketih in na shodih ob volilni agitaciji niso še vse; republika bi morala tudi dejansko pokazati več zmisla za humaniteto. Kaj koristi Franciji »kulturni boj«, ko so pa socialne razmere njenega proletariata tako slabe? Republika se je s tem, da je cerkev iz javnega življenja iztirala, sama cropala moralnega vira, iz katerega se najbolj poživlja ravno bedno ljudstvo.

Jasno je iz teh podatkov pač dovolj, da o kaki posebni »enakosti« seveda na Francoskem ni govora. Nasprotno, tam vlada najhujša judovska samopašnost in najgrši gospodarski liberalizem, ki nima prav nobene naklonjenosti do trpečih mas, ampak jih le izsesava in izžema. Tudi za Francosko državo pač velja naš slovenski pregovor, da ni vse zlato kar se sveti. Tudi tam je marsikaj navidezno ugodnega in lepega, v resnici pa je gnjilo in trhlo. Kaj pomagajo vse milijarde, ki jih ima francoski kapitalizem razposojene po raznih državah, če pa imajo Francozje doma tako nemoralne in nečloveške razmere glede delavk. Jasno pa je tudi, da se mora prava sanacija izvršiti le na podlagi krščanskega evangelija, ki ne pravi samo o enakosti, ampak jo tudi praktično izvaja. Ako nastopijo na Francoskem v verskem oziru drugačne državne razmere, potem je upati, da se tudi delavsko vprašanje reši na korist ubogih in lačnih trpinov.

Politični pregled.

Delegacijsko zasedanje.

Državni zbor bode sklican, kakor se zatrjuje od vseh strani, 15. oktobra t. l. Ena prvih nalog, ki se mora rešiti v prihodnjem zasedanju, so volitve v delegacije, ki bodo letos zbórovale na Dunaju koncem oktobra.

Sklicanje deželnih zborov.

Sobotna »Wiener Zeitung« je priobčila cesarski patent, s katerim se sklicujejo k zasedanju sledeči deželni zbori: solnograški 17. t. m., niževavstrijški, tirolski in predarelski 23. t. m., kranjski dne 24. t. m., goriško-gradiščanski dne 1. oktobra 1913. Glede na gališki deželni zbor odločitev še ni gotova.

Odstop Auffenberga in Conrada?

Razni listi poročajo, da pojde bivši vojni minister pl. Auffenberg, ki povečuje južni armadi pri velikih vojaških vajah na Češkem, po končanih vajah v pokoj. Dodatno k temu odstopu se javlja tudi, da odstopi tudi šef generalnega štaba Conrad pl. Hötendorff.

Konference avstrijskega episkopata.

Letošnje konference avstrijskega episkopata se prično začetkom novembra v dunajski knez nadškofijski palači. Episkopat povabi starosta avstrijskih kardinal Katschthaler. Na konferenci se bodo razmotrivala tudi cerkvena vprašanja, ki se tičejo juga monarhije in so v zvezi z zadnjimi dogodki na Balkanu, o katerih se zdaj tudi pri apostolski stolici v Rimu posvetujejo.

Trgovinska pogajanja med Avstrijo in Srbijo.

Iz Beograda se poroča, da se v tamšnjih dobropoučenih krogih zatrjuje, da se bodo pričela začetkom oktobra med Avstrijo in Srbijo pogajanja glede sistemacije in organizacije medsebojnih trgovskih odnošajev.

Papež Pij X. in demonstracije proti katoliškim telovadcem.

Politična korespondenca na Dunaju poroča: V vatikanskih krogih se govori, da bo sv. oče proti nečuvnim izgredom, naperjenim proti katoliškim telovadcem v Rimu in v drugih krajih ob priliki športnega kongresa protestiral. Čas in oblika protesta še nista znana. Protest izide najbrže po končanem slavlju Konstantinovega jubileja, da ne bi rimski romarji, ki utegnejo priti med slavnostmi še v Rim, bili izpostavljeni kakim insultom.

Krvavi volilni boji v Italiji.

Sedanje volitve v Italiji se vrše po novem razširjenem volivnem redu. Volivna borba je strastna. V Cassoriju pri Neaplu je bil en volivec ustreljen. Nato se je pred podprefekturo razvilo živahno streljanje. Nastopila je policija. Nek kmet je bil težko ranjen; 80letnega duhovnika, ki je prišel k oknu, da bi

Papež Pij X.

(Dalje.)

Novi patrijarh je vzel vajeti krepko v roke. V Benetkah samih je držal duhovščino tako ostro, da bi se marsikomu koraj preveč zdelo. Vsak mesec jih jelical skupaj k nekakim duhovnim vajah, pri katerih je navadno sam imel govore. — Ljudstvu je pridigal po vsaki pontifikalni maši in, ker je znal govoriti iz srca v srce, ga je vse rado poslušalo. Prav rad je hodil pridigati tudi druge škofije, ako so ga povabili.

Za zidanje cerkv je vedno rad prišel. Cerkev svojega rojstnega kraja zelo podpiral in jo sam posvetil. Ko se mu nekoč zahvaljevali za izdatno podporo, tkaero je bil dal za zidavo nove cerkve, rekel je šalivo: »Po moji smrti boste slišali nekaj lepega: Sarto bankrotiral.«

Bil je velik prijatelj vede in umetnosti, zlasti glasbe. Nas bo pa posebno zanimivo vedeti, kakšno stališče je zanimal nasproti tisku in društvom. Silno moč branja, zlasti časnikov, je on dobro poznal; zato je bil vedno do tiskarstva radodaren, ako se je šlo za to, da se zagotovi obstanek kakemu katoliškemu časniku. Ko je imel radi pomani-

kanja denarnih sredstev propasti časnik »La difesa«, izrekel je Sarto značilne besede: »Raje prodam svojo škofijsko palico in svoj škrlat, nego dopustim, da propade ta časnik.« — In kolikokrat je moral Sarto z denarnimi prispevki priskočiti na pomoč katoliškim časnikom! — Sam je bil vsled tega večkrat v hudih denarnih stiskah, a po drugi strani si je uprav s tem vzgojil in pridobil odločnih bojnikov za dobro stvar.

Kakor je z vso vmeno in požrtvovalnostjo podpiral katoliški tisk, tako je imel tudi za delavstvo vedno odprto srce in odprte roke. Zato je pisal o njem neki židovski svobodnomiselni list: »Sarto je politik prve vrste. On je znal na čudovit način vtrditi v Benetkah krščansko stranko in obvladati z njeno pomočjo občinski svet, javno življenje in celo mesto.«

Posebno veliko je storil za časni blagor delavcev. V ta namen je na tanko proučeval delavske razmere, potegoval se za delavce, ako so bili zatirani, in se ponižal celo do posredovalca med delavci in delodajalci. Neke je na ta način dosegel, da je srečno končal resen štrajk tobačnih delavcev. — V Benetkah je bil član ljudske banke; v Muranu, kjer cvete steklarska obrt, je pri-

stopil kot član k delavski blagajni sv. Jožefa, in ko so tam sezidali delavske hiše, prišel je osebno tje ter jih blagoslovil in tako pokazal svoje očetovsko srce do delavcev.

Gotovo je tako delovanje patrijarhovo ugodno vplivalo na delavstvo in na ljudstvo sploh. Zato se mu je pa tudi posrečilo ogromno število mož pridržati v katoliškem taboru in z njihovo pomočjo vreči framazonsko vladno. Prvo tako zmago je izvojeval l. 1895. Kakor sedaj na Francoskem, tako so tačas v Benetkah framazoni zatirali vero in žalili versko čustvo katoličanov s tem, da so prepovedali v šoli moliti, odstranili križe iz bolnišnic itd. Prehudo napeta struna pa poč. To velja tudi v politiki. Benečani so se naveličali framazonskega pritiska ter z veseljem šli za patrijarhom, ki jih je vabil za seboj z geslom: »Delajte, molite, volite!« — Z neumorno vstrajnostjo je šlo vse na delo. In na dan volitve je dobil zadnji kandidat združenih dobromislečih 1200 glasov več, nego prvi kandidat nasprotnikov. Med volitvijo so po samostanih, cerkvah in družinah goreče molili za srečen izid volitev. In res, molitev združena z delom, je pripomogla k dobremu vspehu.

(Dalje prih.)

množico pomiril, je zadela krogla, da je bil takoj mrtev. Iz Neapla so poklicali na pomoč karabinierje. Tudi v Paternu in drugod je prišlo do volivnih nemirov ter je bilo več oseb ubitih.

Spor med Avstrijo in Italijo v Skadru.

Angleški viceadmiral Burney, poveljnik vseh čet v Skadru, je poveril posle pomorske vlade za to mesto italijanskemu agentu paroplovne družbe »Puglia«. »Reichspost« poroča, da ta agent protežira italijansko plovbo, medtem ko ovira in zapostavlja promet avstrijskih parnikov. List pravi, da je a. o. konzul uložil tozadevni protest in da bo tudi av. trg. minister storil potrebne korake. — Če je na stvari kaj resnice, so na tem krivi zopet naši diplomati, ki se niso o pravem času pobrigali za potrebni vpliv v Albaniji. Če pa ni nič res, no potem začenja list po starem sistemu zopet hujskati in namerava uprizoriti zopet neko »afero« a la Prochazka, Pačić itd.

Novi srbski konzulati v Avstriji.

Belgrajski list »Štampa« poroča, da namerava srbska vlada ustanoviti nove konzulate v Splitu, Pragi in Sarajevu.

Bolgarsko-turška kriza rešena.

Nova meja.

Kakor se zatrjuje, se je vršilo večeraj zadnje posvetovanje turškega ministerskega sveta o načrtu bolgarsko-turške pogodbe. Danes se vrši skupno posvetovanje delegatov. Pričakovati je, da bo pogodba že danes v celoti ali pa vsaj v glavnem delu sestavljena. Pogodba se podpiše najbrže jutri.

Pogodba vsebuje točke o določitvi nove meje, o duhovni oskrbi mohamedanskih prebivalcev, o izmenjavi vjetnikov in o denarnih zahtevah Turčije, glede katerih se je Bolgarska obvezala da plača vsa nasilno izterjevana živila tekom bolgarske okupacije. Vprašanje Dimotike se reši danes definitivno. — Mesto Dimotika pripade najbrže Bolgariji, a vse strateško važne pozicije ostanejo pod turško oblastjo.

Zavržljivost socijalne demokracije.

(Dalje.)

Varujte se lažljivih prerokov — volkov! Ne dajte se zapeljati in pripraviti ob najvišjo in najsvetejšo blaginjo tu na svetu, ob sv. katol. vero; ne berite nikdar socialnodemokratskih spisov; nasprotno: spoznavajte vedno odkrito in brez strahu svoje kršč. prepričanje, slabo naj se umakne dobremu in ne nasprotno. Ne pozabite, kar ste obljubili pri prvem sv. obhajilu:

Trden krstni obet bodi:
V e r e n b o m v s e l e j — p o v s o d i,
č e m p o k o r e n C e r k v i b i t'
n a u k o m n j e n i m č e m s l e d i t';
h v a l o b o m B o g u d a j a l,
d a m e v C e r k v e j e p o z v a l,
C e r k v i b o d e m z v e s t o s t a l.

III. Delavnost v gospodarskem pogledu.

Napačni so njih gospodarski nazori in torej zavržljivi. Po njih mislih ni drugega kot materija, tvarina, telesno. Človek da je le razvita opica. Torej da na

Po raznih še nepotrjenih poročilih bo šla nova bolgarsko-turška meja od neke točke med Inlado in Sv. Stefanom ob Črnem morju, odtod ob toku reke Rezvaja, tako da pride Trnovo pod Bolgarsko, Lozengrad pa pod Turčijo. Nato 2 km vzhodno od Svilena (Mustafa Paša), ki ostane pod Bolgarsko, potem 5 km vzhodno od Ortakeja, ki pride istotako pod Bolgarsko, dalje 9 km južno od Dimotike in potem ob reki Marici.

Tripolis.

Italija še vedno ni mogla napraviti miru v Tripolisu. Boji se vedno bolj množijo. V enem zadnjih bojev je padel italijanski general Torelli.

Menelik še živi. — Lahit v Abesiniji.

»Giornale d'Italia« objavlja, da abesinski cesar Menelik še živi, a da vlada cesarica Tautu, ker cesar boleha na paralizni. Na abesinskem dvoru je v službi veliko Italijanov; inženir Castagnu je bil še pred dvema letoma minister za javna dela, odvetnik Balassari pa zunanji minister. Ko so izvedli reorganizacijo, so ministri postali Abesinci, a bivši laški ministri so ostali na dvoru kot svetovalci vlade.

Vojska med Japonsko in Kitajsko.

Listi pišejo, da pride skoro gotovo do vojske med Japonsko in Kitajsko, in sicer v najkrajšem času.

Darovi.

Jubilejni darovi za »Slovensko sirotišče«:

F. n. gg. Jožefa Korte v spomin pokojnega soproga Alojzija 10 K 10 v; Simon Kos, kurat, mesto srečk za tombolo 1 K; Ivan Simčič, blagajničar, mesto srečk za tombolo 1 K; Nekdo za preplačo srečk 1 K 10 vin.; Jernj Kopač, svečar v Gorici, je daroval za kapelo sveč v vrednosti 19 K 30 v.; Amalija Hovansky štiri sveče; Blag duhovnik nam je daroval štiri stare mašne plašče, drug duhovnik nov plašč vijolča-

ste barve, neka blaga oseba kelih s patereno.

Za sklad »Slov. sirotišča«:

V Bači pri Podbrdu Marijanica Kemperle 80 v, Fr. Kodez 3 K, Blaž Kušterle 1 K, Ana Kusterle 1 K, Marija Bizjak 60 v, Jerica Maure 20 v, M. Bizjak 20 v, Kat. Kemperle 40 v, M. Drole 1 K, Kat. Kovač 1 K, Kat. Mlakar 60 v, Mar. Bizjak 30 v, A. Kusterle 1 K, A. Mlakar 1 K, K. Drole 1 K, M. Kovač 50 v, A. Cucker 30 v, v Morejcah: L. Bizalj 1 K, V. Štrukelj 1 K, Kat. Kavčič 20 v, Pet. Kubic 1 K, Iv. Fortunat 1 K, Jos. Kragelj 1 K, Iv. Krivic 1 K, Mat. Golja 40 v, Mat. Bizalj 1 K 20 v, Kragelj 1 K 10 v, Jos. Namar 30 v, Neža Štrukelj 1 K, Ter. Štrukelj 1 K, I. Kovačič 1 K, Jos. Valentinčič 1 K, A. Krivic 80 v, I. Kragelj 1 K, Kat. Kragelj 20 v, Jos. Krivic 40 v, Iv. Kragelj 40 v, Neža Kragelj 40 v, K. Manjerda 50 v. (Dalje prih.) — V Kojškem, Vrhovlju, Krasnem, Višnjeviku, Gradnem, Hlevniku, Hruševlju, St. Lorencu, v Fočani, Barbani, Biljani, v Dobrovi, Drnovku, Snežatnem, Šlenbergu, v Medani, Jordani, v Pleševem, v Vipolžah, v Kozani in v Šmartnem se je nabralo 360 K.

Bog poplačaj sicer! Vse v boljšo bodočnost slovenskega naroda pod slavno vlado Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.!

Domače in razne vesti.

Odlikovanje dunajskega knezonadškofa. Cesar je imenoval dunajskega knezonadškofa Pifila za tajnega svetnika.

Potrjen zakon. Cesar je potrdil v našem deželnem zboru sklenjeni zakon o vodnem pravu.

Sicer neradi, a vendar so priznali pri »Novem Času«, kdo ima zaslugo za slovensko gimnazijo v Gorici. Dolgo so se novostrojari repenčili, a nazadnje, ko so videli, da je to storil tudi že »Slovenec«, so bili tudi oni takorekoč prisiljeni priznati, da je goriška slovenska

gimnazija zasluga dr. Gregorčiča, ki so ga bili novostrojari politično že pogrebili. Toda kako so se pogrebi pri »Novem Času« preplašili, ko so videli, da so pokopali le prazno rakev in da je dr. Gregorčič politično še živ in čvrst med nami. Nas prav veseli, da se tudi »Novi Čas« počasi navadi pisati objektivno o političnih domačih dogodkih in da lepo prizna zasluge, komur res pritičejo. Počasi bomo »Novi Čas« morda pripravili tudi do tega, da bo objavil vsaj začetne odstavke iz onega članka, ki ga je napisal dr. Mahnič o katoliškem časopisju in o katoliškem radikalizmu. Če so gospodje dr. Gregorčiču priznali zasluge, potem bode šlo tudi to. Res, da so se glede dr. Gregorčiča pomišljali celih štirinajst dni, a nazadnje je pa vendar šlo gladko: tudi velik grešnik se počasi spokori!

Družba sv. Mohorja. Družba sv. Mohorja v Celovcu je ravnokar pričela razpošiljati družbene knjige za leto 1913. Cenjeni udje prejmejo letos naslednji književni dar: 1. Koledar za l. 1914. 2. Pravljice. 3. Mlada Breda. 4. Zgodovina slovenskega naroda. 5. zvezek. 5. V tem znamenju boš zmagal. 6. Krščanska mati (molitvenik). Kdor je doplačal 60 vinarjev za broš., oziroma 1 krono za vezan izvod, prejme: Zori-slava. Družba se bo portudila, da prejmejo častiti udje knjige kolikor mogoče hitro. Letošnje knjige se bodo razposlale po sledečem redu: 1. Amerika, Afrika in Azija. 2. Krška škofija. 3. Razni kraji. 4. Ljubljanska škofija. 5. Goriška nadškofija. 6. Tržaško-koprška škofija. 7. Lavantinska škofija. Vsak družbenik naj sprejme svoje knjige v tisti dekaniji ali župniji, v kateri se je vpisal. Na poznejše izpremembe stanovalešča se pri tolikem številu družbenikov ni moglo ozirati. Cenjene gospode poverjenike nujno prosimo, naj po prejemu »aviza« pošljejo takoj po knjige na železniško postajo, da ne bo sitnih reklamacij, ki povzročajo družbi samo zamudo in nepotrebnih stroškov. Vsakemu zavoju so tudi priložene vpisovalne pole in potrdilni listki za prihodnje leto. Stroške, katere so imeli č. gg. poverjeniki za odposlatev denarja in prejem knjig, morajo jim posamezni udje povrniti. One č. gg. poverjenike, ki dobivajo svoje knjige neposredno v družbini tiskarni, prosimo, naj čim prej pošljejo po nje, da nam zavoji ne zastavljajo prepotrebnega prostora. — Družba sv. Mohorja v Celovcu.

Za vsako naše društvo in družbo — za vsako našo šolo — za vsako našo županstvo in pisarno — za vsak naš dom naročite v trajen spomin posvetitve ljudstva Brezmadežni ob priliki Katoliškega shoda veliko trobarvno podobno Brezmadežne z besedilom posvetitve. Cena veliki umetniški podobi skupno s poštnino samo 1 K. Naročite vse podob skupaj! Naročila sprejema pisarna Katoliškega shoda v Ljubljani Ljudski Dom!

Častni doktor dunajske univerze postal dunajski knezonadškof Pifil.

Zagonetna smrt 83-letnega starika. V torek okoli 10. zvečer je istrsk vlak v bližini Milj povozil nekega starika in ga dobesedno prerezal na dva dela. V razmesarjenem truplu so sp

**Če hočete imeti dobro, lepo novomodno in po ceni
jesensko obleko in sploh manufakturno blago, obrnite se zaupno do tvrdke TEOD. HRIBAR v Gorici
Gosposka ulica števil. 6.**

znali pozneje 83-letnega starčka Ivana Brajnika iz Farneja.

Policijski komisariat v Miljah je pričel takoj po lokalnem ogledu dvomiti, da bi šlo tu za samomor ali nezgodo, in je odredil zato obširne poizvedbe. Preiskava je popolnoma uspela. Dognalo se je namreč, da gre tu za grozen zločin, da je bil sivolasi starček umorjen in da so morilci Brajnikovo truplo le radi tega položili na železniški tir, da bi je vlak tako zelo razmesaril, da bi izginili vsi sledovi zločina.

Voditelj policijskega komisarijata v Miljah, policijski adjunkt Mrak, je dal takoj aretirati pokojnikova sinova. Sinova sta na sumu, da sta umorila svojega starega očeta zgolj iz dobičkaželjnih vzrokov. Poizvedovanja po tretjem sokrivcu se nadaljujejo.

Prodaja ostrig prepovedana. Tržaški magistrat je z ozirom na nevarnost razširjenja legarja prepovedal prodajo ostrig do nadaljne odredbe.

Odredba tržaškega namestništva v obrambo zoper nesreče pri kmetijskih strojih. Tržaško namestništvo je izdalo naredbo, ki stopi v veljavo 11. febr. 1914, ki zapoveduje pri vseh kmetijskih strojih varnostne naprave v obrambo proti poškodovanju oseb, ki imajo opraviti pri kmetijskih strojih.

Trž. namestništvo zahteva, da je vse zobovje in kolesje pri strojih solidno pokrito, da so rezila tako podložena, da delavec, ki dela s strojem, nikdar ne more med delovanjem stroja doseči rezila. Odločno in strogo je prepovedano med tekom stroja mazati stroj, kolesje, natikati jermena. Tudi je prepovedano, da bi se stroju približali med obratovanjem ljudje, ki stroja ne poznajo in nimajo pri stroju ničesar opraviti. Pri strojih za rezanje rezanice za zobanje morajo biti napravljene okrog stroja ograje, in sicer take, da je nemogoče, da bi se igrali otroci pri stroju in ga poizkušali. Ta odredba se razteguje na vse stroje v kmetijstvu. Lastnik stroja je odgovoren, da se varnostne naprave priredijo na stroju in da so vedno v dobrem stanju. Ako je lastnik stroja svojo dolžnost glede varnostnih naprav izvršil in potem stroj dodelil delavcu, je potem ta odgovoren za vse nesreče, ki bi se pripetile in se kaznuje, in sicer od 2 do 200 kron globe ali ob 6 ur do 14 dni zaporu.

Mestni blagajni v Trstu je nakazal dež. odbor v kritje bolniških stroškov, ki so jih povzročili ubožni bolniki iz naše dežele tekom februarja 1913., znesek 12.714 K 6 v.

»Splošni zvezi kmetijskih zadrug« na Dunaju je dež. odbor nakazal svoto 1000 K kot ustanovni delež pri snujanju se »avstrijskem društvu za prodajanje kmetijskih pridelkov«.

Sokolski cvetlični dan prepovedan. Ker se razteza nameravana zbirka za Sokole v obliki »cvetličnega dneva« na več upravnih okolišev, je kranjska deželna vlada predložila tozadevno naznanilo ministerstvu za notranje stvari v pristojno uradovanje in razsojo. Ministerstvo pa je prireditev prepovedalo.

Naši fantje v Albaniji. Minolo soboto je pod vodstvom nadporočnika A. Martina iz Belovara odpotoval voj 60 mož 97. pešpolka, ki so namenjeni za varnost komisije, ki ima urediti severne in vzhodne albanske meje. V južno Albanijo je v isto svrhu prispela italijanska vojaška četa.

Pozor pred sleparskimi zdravili. Namestništvo naznanja, da se v raznih listih priporoča neki »Mann-ov zavod« iz Pariza, ki zdravi baje vse mogoče in nemogoče bolezni. Namestništvo javlja v tem pogledu, da ta zavod skuša oslepiti občinstvo s tem, da si pusti plačati precejšnje svote denarja, za katere pošlje potem brošure brez nikake vrednosti Torej pozor!

Kontrolni zbori odpadejo. Vojni minister je odredil, da imajo tudi letos od-

pasti kontrolni zbori rezervistov in nadomestnih rezervistov.

Razstava živine na Dunaju. Nižje-avstrijska kmetijska družba je priredila dne 12., 13. in 14. t. m. na Dunaju razstavo živine in poljedelskih strojev. Razstavo je otvoril poljedelski minister ekselencen Cenker. Navzoči so bili sekcij-ski šefi in drugi uradniki poljedelskega ministerstva ter mnogoštevilni živinorejci in živinorejski veščaki vseh avstrijskih dežel.

Minister je v enournem govoru razložil važnost živinoreje v Avstriji ter poudarjal, da se bo ministerstvo pričelo intenzivno pečati v vseh kronovinah z živinorejo. Posebno pozivlja avtonomne oblasti in kmetijske korporacije na intenzivno sodelovanje. Minister zelo priporoča rejo na užitek, vpeljejo naj se preizkusne molže, kontrolna društva, slaba živina naj se počasi proda mesarju. Nadalje priporoča pašo tam, kjer se izplača. Vpeljejo naj se v vseh deželah v pripravnih krajih središča za izrejo plemenske živine in vzrejevališča za bika. Potreba je temeljitega pouka o živinoreji.

Razstavilo se je 2000 glav govedi, veliko prašičev, perotnine, kuncev, koz in ovac ter poljedelskih strojev.

Razstavile so živino vse avstrijske dežele, razen Kranjske, Goriške in Dalmacije.

»Ali smejo cestni odbori podpirati posamezne občine cestno-skladovnega okraja pri gradbi in vzdrževanju občinskih cest in poti?« Gradba in vzdrževanje občin in cest, poti in stez z dotičnimi mostovi, je notranja zadeva občin. Potrebna je nevkli v denarju ali v delu, se opravi po določilih občinskega reda. Vendar pa je načeloma dovoljeno cestnim odborom, da dajajo primerne podpore občinam, ki gradijo nove ceste ali ki predelavajo in popravljajo že obstoječe. Toda določila cestnega zakona stavijo v tem oziru gotove meje. Paragraf 15. zakona z dne 21. maja 1894 dež. zak. in ukaz. št. 13. določa namreč za take slučaje sledeče: »Pri gradbi in predelovanju občinskih cest in poti sme cestni odbor posameznim občinam dovoljevati podpore iz zalog okrajnih cest za razlastitev zemljišč, za razstreljevanje pečin in za bolj draga podzidja, kakor tudi za mostove in druge cestne zgradbe, ako skladajo te občine same za svoje ceste in poti najmanj 50 odstotkov izravnih davkov.«

Iz tega torej sledi, da cestni odbori lahko dovoljujejo le z visokimi cestnimi dokladami obremenjenim občinam podpore na račun okrajnega cestnega zalog, ali tudi takrat le za važnejše zgradbe na občinskih cestah. Za posipanje takih poti z gruščem, za malenkostne poprave na njih in slično, seveda, ne smejo cestni odbori dajati nikakih podpor.

»Samouprava«.

Spomenik češkemu pisatelju. V parku Chotek na Hradzinu so v torek odkrili spomenik češkemu pisatelju Juliju Zeyer, čigar nekatera dela so predstavljena tudi v slovenščino.

Velike vojaške vaje končane. — Včeraj malo pred poldnem so se končale velike vojaške vaje na Češkem z zmago južne stranke, katero je poveljeval bivši vojni minister pl. Aulenberg.

266 milijonska elementarna škoda v Galiciji. Uradno se poroča, da so napravile letošnje povodnji in deževje v Galiciji 266 milijonov škode, in sicer na polju 210, na cestah 15 milijonov, ostanek pa odpade na poškodovana poslopja, vtopljeno živino in na druga opustošenja.

Avstrijsko obrtno šolstvo. Statistični urad objavlja ravno kar podatke glede našega avstrijskega obrtnega šolstva v l. 1911/12. Vseh obrtnih šol je bilo 2919, ki so imele skupno 284.379 učencev in učenk. Število zavodov je v

imenovanem letu poraslo za 124, število učencev pa za 18.474. Po posameznih deželah se razdele obrtne šole tako le: Nižje Avstrijsko ima 864 zavodov in 80.385 učencev. Na Zgornjem Avstrijskem obstoji 136 šol, ki so imele 80.385 učencev in učenk. Solnograško ima samo 33 obrtnih zavodov in 2648 učencev. Na Štajerskem je 89 obrtnih šol 6851 učencev. Koroška dežela ima 53 zavodov, ki jih je obiskovalo 4076 učencev. Na Kranjskem imamo 41 raznih obrtnih zavodov in 4222 učencev. Primorsko ima 77 zavodov in 7559 učencev in učenk. Od teh zavodov na Primorskem je 13 obrtnih podružnic, 2 državni obrtni šoli, 3 strokovne šole, 44 obrtno nadaljevalnih šol in 15 zavodov za žensko mladino. Tirolsko ima 108 šol in 8069 učencev. Na Češkem obstoji 746 obrtnih šol in obiskuje jih 102.567 učencev. Moravska dežela ima 309 obrtnih zavodov in 29.914 obiskovalcev. V Šleziji obstoji 79 šol in šteje so 8404 učencev. V Galiciji je bilo 154 zavodov in 16.860 učencev. Bukovina ima le 15 obrtnih šol in samo 2320 učencev, ravno toliko Dalmacija, učencev pa le 2038. Največ obrtnih šol pride na Češko, celih 32%, najmanj na Dalmacijo in Bukovino 0,5%.

Posestni promet v l. 1911. Po uradnem izveščju je spremenilo v l. 1911 v avstrijskih deželah 440.249 posestev svojega gospodarja. Skupno so bila ta posestva uradna 2649 milijonov kron. Največ posestev je bilo prodanih, cela vrsta pa jih je šla na dražbo. Kar se tiče prodanih posestev, jih odpade na Goriško 3057 in so bila uradna skupno 11 milijonov kron. Največji posestni promet je še vedno v Galiciji, kjer je bilo prodanih v omenjenem letu za 351 milijonov kron zemljišč.

Listnica uprave: G. Uršič Anton, delovodja: Denar prejeli! Plačano do konec l. 1913. Hvala!

Mestne novice.

† Umrl je dne 17. t. m. ob treh zjutraj v Gorici pri usmiljenih bratih č. g. Franc Kramberger, kurat v kaznilnici v Kopru. Blagi pokojnik je bil rojen dne 22. sept. 1863. v Orehoveh pri Lutomeru na Štajerskem. Po končanih gimn. študijah je stopil kot bogoslovec tržaške škofije v goriško bogoslovnico. Bolehal je dolgo časa na vnetju v hrbtišču. V bolnici je ležal dva meseca. Njegovi sorodniki razen sestre Marije, ki je bila do zadnje ure pri njem, žive v Lutomeru. Njegovo blago dušo priporočamo vsem č. sobratom v memento. Svetila jej večna luč! Preostalim naše iskreno sožalje.

Blagoslovljenje nove kapele v Slov. sirotišču oziroma v »Slovenskem dekliskem zavodu« bo v soboto dne 20. t. m. ob 6½ zjutraj.

V »Slov. dekliskem zavodu« v Gorici, Ponte Isonzo 32, je za slovenske učence in dijakine še prostora. Zavod nudi v vsakem pogledu velike ugodnosti in se smejo stariši popolnoma zaneesti, da so njih otroci tu v najboljših rokah.

Izpred sodišča. Minole dni se je vršila sodnijska obravnava proti učencu VII. razreda tukajšnje realke Miroslavu Božič iz Čepovana, ki je koncem leta 1912 in začetkom l. 1913 izmaknil iz fizikalničnega kabineta realke ter iz laboratorija Medvedovega kinematografa neke motorje, žice itd., vse seveda z namenom, da bi delal poiskuse v študijske namene. Obravnava je trajala dolgo časa in konečno je bil Božič oproščen.

Porotno sodišče v Gorici prične kakor smo že poročali svoje delovanje dne 20. oktobra. Vršile se bodo, kolikor je sedaj znano, obravnave, in sicer proti onim ponarejalcem in razpečevalcem denara, katere so lani v Gorici zasačili,

proti dveh osebama iz Gradeža zaradi detomora oziroma sokrivde detomora, nadalje obravnava proti odgovornemu uredniku lista »L' Eco del Litorale«, katerega toži deželni svetnik in deželni odbornik dr. Pettarin zaradi razžaljenja časti potom tiska, ter obravnava proti istemu uredniku, katerega toži dež. odbor istotako radi razžaljenja časti potom tiska.

m Onemogočeno zborovanje železničarjev. Člani železniškega »Recht-schutzvereina« so hoteli obdržavati v torek zvečer zborovanje, na katerem bi poleg svojih zadev razpravljali tudi o nastopu dr. Dereanija pri demonstracijah povodom nemške slavnosti. Zborovanje so hoteli imeti v neki gostilni v pokopališčni ulici. Ker je bila gostilna polna slovenskih gostov, so hoteli nato zborovati v Vidovi gostilni pri drž. kolodvoru. A tudi tam so se zbrali številni Slovenci, tako da se zborovanje ni moglo vršiti. Zato so Nemci preložili zborovanje. Pred kolodvorom se je nato zbralo kakih 200 oseb, ki so demonstrialale.

m Novo vino. Goriški municipij razglašja, da je v mestu pod kaznijo prepovedano točiti novo vino pred 20. oktobrom.

Prestop v katoliško cerkev. H katoliški veri je prestopila in bila krščena g.čna Gina Luzzatto, hči znanega advokata Rajmunda Luzzatto.

900 K primanjkljaja imajo baje Nemci od zanje veselice na Telovadnem trgu.

V bolnišnico usmiljenih bratov so prepeljali: 19letnega Antona Golja iz Grahovega, ki se je pri delu ranil na desnici roki; 19letnega Karola Stekar iz Cerovega, ki je zadel, ko se je hotel, vozeč se na kolesu, ogniti nekemu možu, ob drevo ter se precej težko poškodoval; 15letnega Frančiška Ježič iz Svinega pri Šmarjah, kateri je zadobil pri streljanju s topiči več ran na obrazu in na prsih in mu je odneslo tri prste leve roke.

Trgovci pozor! Odkar je prevzelo c. kr. okrajno glavarstvo posle prenešenega delokroga, je bilo več trgovcev in obrtnikov že ovađenih, ker se niso držali odredb glede zapiranja in odpiranja trgovin. Da se izognejo globam in drugim sitnostim, opozarjamo trgovce in obrtnike, naj se natančno drže določenih ur za odpiranje in zapiranje svojih lokalov.

m Brez luči je vozil izvošček Ernest Lisjak ponoči, a si ni nič prihranil, ker mora plačati 2 K globe.

m Kokoš je ukradel Ludvik Kumar iz Gorice posestniku Andreju Padovan. Za to je dobil 24 ur zaporu.

m Služba lekarn. Od 21. do 28. t. m. bode imeli ponočno službo lekarni: Cristofolletti - Kürner.

Iz goriške okolice.

g Lokve. V Lokvah pri Trnovem je 14. t. m. nagloma umrla 56letna Katarina Voglar. Zadel jo je kap. — Dne 10. t. m. je minolo 3 mesece, odkar ni pri nas umrl nikdo.

g Lokovec. Z ozirom na žalostne gospodarske in finančne razmere, v katerih se nahaja občina Lokovec, je deželni odbor naprosil c. kr. namestništvo, da se zavzame pri c. kr. osrednji vladi za to, da izjemoma podeli 50% podporo za zgradbo kapnice v tamkajšnji občini, ki je proračunjena na 12.200 K. — Deželnemu zboru bo deželni odbor predlagal, da se podeli tudi iz deželnih sredstev primerna svota v ta namen. — Županstvu se je naročilo, da si izposluje starejšinstveni sklep glede kritja vseh stroškov, ki ostanejo po odbitku deželne in državne podpore.

Kmetijsko društvo v Vipotžah bode imelo izvanredni občni zbor dne 21.

sept. t. l. v društvenih prostorih. Dnevni red po pravilih. — Odbor.

g **Zanjke** je stavil zajcem Andrej Kralj iz Dornberga. Obsojen je za to na tri dni zapora.

Iz ajdovskega okraja.

a **Z Vipavskega** se nam poroča, da ne manjka tudi letos dunajskih vinskih kupcev. Nakupili so tudi ali vsaj zaarali že več mošta. Plačujejo ga po 28 do 32 K. — Zadnje dni je začelo zopet deževno vreme, kar grozdju seveda prav nič ne prija. Če bi deževno vreme še naprej trajalo, prisiljeni bodo Vipavci s trgatvijo pričeti poprej kakor so nameravali. Grozdje je dozorelo in vino bode letos mnogo bolje od lanskega.

Iz cerkljanskega okraja.

c **Županstvu Cerkno** se je nakazal znesek 600 K kot prvi obrok deželne podpore za zgradbo občinskega vodovoda v Gorenjih in Dolenjih Jaznah.

Iz tolminskega okraja.

Protialkoholno društvo »Sveta voj-ska« v Tolminu priredi v nedeljo 21. t. m. ob 2. uri popoldne v ljudski šoli v Tolminu shod, na katerem bo predaval g. dež. sadjarski učitelj M. Humek o uporabi sadja. K obilni vdeležbi vabi odbor.

t **Kmečka hranilnica in posojilnica pri Sv. Luciji**, reg. zadr. z neom. zav., je imela prometa I. leto K 38.453,19, II. leto K 112.232,91, III. leto K 103.802,57, IV. leto K 153.709,48, in V. leto (1912) K 160.101,94. Na občnem zboru, dne 14. t. m., je bil izvoljen, z malimi spremembami stari odbor z načelnikom g. And. Manfreda.

t **Iz Idrijske doline**. Pred enim letom se je sklenil v deželnem zboru vodopravni zakon. Ne vem sicer kake določbe vsebuje, a vseeno Vam sporočim, kar mi teži srce. — Reka Idrijca teče po dolini in mnogo ob njej ležečih hiš nima druge vode za piti in kuhati kot Idrijčino. Vsak si lahko misli, s kakim zaupanjem pijemo mi to vodo. Včasih pride po vodi doli kaka crknena žival, pa tudi take brezobzirneže imamo, da vodijo celo stranišnico v vodo. Prosimo sl. c. kr. glavarstvo, naj se za stvar zani-ma in naj odredi potrebno, da se kaj takega odpravi in v bodoče zabrani.

t **Pobegnili je od svojega moža** neznanu kam Marija Hvala iz Zalisca obč. Grahovo. Mož prepove dajati ji blago ali denar na njegov račun.

t **Od nekod** nam javijo, da je nekdo toliko časa lazil in moledoval okrog lovcev iz Trsta, da so ga vsprejeli v službo za lovskega čuvaja. Ta mož pa je pred par leti ostrelil dečka, ki je tičal za grmom, misleč, da je srnjak.

Iz kobariškega okraja.

Pozor! Zahvala in priporočilo. — Koncem julija t. l. sem podpisani Frane Gregorčič, posestnik na Krnu štev. 8 predlagal svoja poslopja in premičnine v zavarovanje po krajevnem zastopniku g. Leopoldu Humar na Banjšicah pri c. kr. priv. avstr. zavarovalni družbi »Dunav« na Dunaju. Dne 6. avgusta 1913 mi je zgorelo gospodarsko poslopje in deloma tudi hiša. — Polica še ni bila izdelana in seveda tudi zavarovalnine še nisem plačal. — Vkljub temu, da torej zavarovalna pogodba še ni bila v veljavi, mi je pa vendar naša c. kr. priv. avstr. zavarovalna družba »Dunav« na Dunaju po njenem generalnem zastopu v Ljubljani izplačala odškodnino v znesku K 1000 (eden tisoč); za to resnično dobrohotno postopanje izrekam imenovani družbi najtoplejšo zahvalo in jo priporočam kot res zaupanja vredno vsem posestnikom. Obenem se tudi is-

kreno zahvaljujem krajevni zastopniku g. Leop. Humar na Banjšicah, ki mi je šel v resnici na roko. Krn pri Kobaridu, dne 16. avgusta 1913. Frane Gregorčič l. r. posest. in zavarovanec.

kbd **Iz Krnskih bivališč**. Kdor čita naše liste, vidi, da se malokdo oglasi v naših listih iz naših bistrih, planinskih krajev. V naslednjem hočem napisati nekaj, kar sem opazoval iz preteklih in sedanjih in morda za bodoče čase, ker noče »Novi Čas« tudi sedaj, po volilnem boju, povedati kaj poštenega, kakor želi ljudstvo. V vsaki številki čitamo napade na starostuarje, tako da je ljudstvo že sito do grla tega pisarjenja. Ljudstvo je zato sklenilo, da odpove naročnino »Novega časa« in ga pošlje odkoder je prišel, ako ne neha s svojimi napadi do novega leta. Ljudstvo se zave, da »Novi Čas« slabo piše o zaslužnih možeh, ki so v stari struji. V svojih napadih je šel ta list mnogo dalje kakor pa »Gorica« in »Prim. List«. Bodi povedano, da nam novostrujarji vedno postavljajo za vzgled S. L. S. na Kranjskem in njeno časopisje. A povedano jim bodi, da je »Domoljub« pisal pred nekaj leti, da šteje med pristaše S. L. S. tistega, ki dela na to, da bi bila S. L. S. močna in edina, s pristavkom, da je tak mož vse časti vreden, ki zasluži spoštovanje. Oglejmo si pa delovanje »Novega Časa« in njegovih pristašev! Ali moremo o njih trditi, da so delovali v smislu »Domoljubovih« besed, ki jih stavlja »Novi Čas« za vzgled? Ne in ne! Pač pa nasprotno. O tem se je prepričalo ljudstvo okoli Kobarida.

V kobariški okolici se pripravljajo nekateri ljudje za odhod v Ameriko. — Kdor bo odšel, mu želimo onkraj oceana obilo sreče.

Iz komenskega okraja.

km **Iz Škrbine**. Ker je resnica vsakemu ljuba, tako jo tudi jaz ljubim, so-vražim pa neresnico; zato sem prisiljen, opozoriti gos. dopisnika, ki se me je obregnil v št. 37 11. sept. 1913, pod podpisom »Škrbina« v »Prim. Listu« na njegovo neresnico. Dopisnik trdi: »Na plesu 31 avgusta 1913 je bil tudi nek mladenič, katerega brata so isti dan pokopali.« Že sam pomankljivi stavek (njegov spis, vsebina) priča neresnico; zdi se mi, da hoče s tem povedati, »da je plesal, bil na plesišču, opravljal vse potrebno pri plesu« a to ni res. Res je pa, da sem član bralnega društva »Narodni dom« v Škrbini, ki je istega dne priredilo ples. Res je tudi; da so bratu pokopali 6 mesečnega sinčka, zaradi česar sem z družino žalujoč ostal doma.

Dopisnika prosim, ako ima v sebi kaj poštenosti, da dokaže resničnost njegovega dopisa s svojim lastnim podpisom, drugače ga smatram za lažnika.

Ivan Fakin, mladenič.
resnicoljub.

km **S Krasa**. Minulo je precej milo in hladno poletje s preobilnim dežjem. Nastopili so bili lepi topli dnevi. Ajda je v najbujnejšem cvetju ter obeta biti bogati pridelek. Lep pogled je na razcveteno ajdo; valovito se krčijo polnorazcveteni cveti, čebelnice po njih frče ter nabirajo si sladko strt. Po opustošenju vsled toče se je grozdja mnogo poizgubilo (odpalo na tla, posušilo se), ostalo pa prav dobro zori. Vino bo mogoče boljše od lanskega, tako belo vipavsko, upamo, da tudi kraški teran. Druga poljščina obeta srednje pridelke.

km **S Krasa**. Krčmarji se pritožujejo, da malo točijo. To ni čudno. Dnevi so hladni, vino drago, osmic vse polno in vino v njih poceni. Letos so res krčmarji malce osmojeni. — Čebele imajo letos dobro letino. Žal, da na Krasu malo skrbijo za to koristno živalico.

km **Medvejska vas**. — Pri nas je letos prav živahno. Polno je sena, pa tudi turšice in Božje kapljice.

km **Komen**. Dne 1. okt. se bo začela nadaljevalna obrtna šola. Vsled tega je bila 11. t. m. posebna seja, ki je dolobila, za risarski pouk g. učitelja iz Branice. Za drugi potrební pouk pa začasnega voditelja komenske šole.

km **Tublje**. Dne 11. t. m. zvečer so zapazili pastirji na pašniku 4 neznane fante. Ker se je bliskalo in grmelo, so zlezli v eno uto. Pastirji so to povedali doma. Hitro se je zbralo 10 hrabrih možakov z vilami in koli in šli so proti uti. Prišli so do ute in začeli so ptičke spravljati na svetlo. — Prvega je potegnil vun njegov oče; ta je vskliknil: »Oče, pustite me, saj sem jaz!« Oče pa odgovori: »Ker si ti, pojdi prvi vun!« Potem so vse štiri spravili na svetlo in so jih peljali k županu. Seveda so se zvižali, da bi ušli ali zamen. Hitro so šli po orožnike, ki so mladeniče zvezane peljali v komenski zapor. — Vsa vas je bila pokoncu. Tički so menda vsi kraški potepuhi, ki so po raznih krajih že mnogo pokradli. Isti dan jih je videla ena žena iz naše vasi v Trstu vse štiri skupaj. Poznala je domačina.

km **Komen**. 14. t. m. je imelo katoliško sl. iz. društvo veselico, ki je dobro vspela.

km **Kosovlje**. Trgatev kaže pri nas dobro. Trte so zdrave in zelene kot lovor. Grozdje pa črno kot oglje. — no, saj nismo imeli že več let skoraj nič. Potrebni smo da nas Bog dobro pogleda pod Komnom.

km **Volčji grad**. — Še nekaj terana je na prodaj v naši vasi. Krčmarji naj si ga priskrbijo, ker ne bojo smeli točit novega brčkone do Vseh Svetih. Kmetje ga dajejo poceni, samo da si spraznijo sode za novega, ki kaže izvrstno.

Iz korminskega okraja.

kr **Medana**. V svoji seji dne 17. avgusta t. l. je sklenilo naše starešinstvo ustanoviti za svoj okoliš občinski posredovalni urad. To je prvi tak urad, ki se je ustanovil v naši deželi. Za zaupnike so bili izvoljeni župan Anton Zucchiniati, podžupana Henrik Perin in Fran Kraševac, ki so si izvolili za predsednika župana Zucchiniati-ja.

Iz Iržiškega okraja.

Shod za ustanovitev slovenske šole v Tržiču. Za minulo nedeljo so sklicali nekateri tržiški slovenski rodoljubi v Tržiču shod za ustanovitev slovenske šole. Napovedali so javni shod v hotelu »International«, a na hujškanje nekaterih tržiških Lahov je politična oblast, oziroma c. kr. okrajno glavarstvo tržiško prepovedalo javni shod in to zaradi tega, ker se je bilo bati nemirov, tembolj, ker so min. nedeljo Slovenci v Gorici demonstrirali po ulicah. — Zato pa se je vršil zaupni shod v sobi imenovanega hotela. Na shodu, na katerem je bilo zbranih okrog 100 slovenskih starišev, je govoril g. dr. Otokar Rybář iz Trsta, ki je pojasnil težave, ki so združene z ustanovitvijo slovenske šole. — Ustanovil se je šolski odbor, ki naj pripravi vse potrebno, da se ustanovi »Šolska družba«, ki naj potem vse potrebno po vzorcu »Šol. Doma« v Gorici ukrene, da se začne enkrat resno delo za ustanovitev prepotrebne slovenske šole v Tržiču. — Upanje je, da se z združenimi močmi posreči s časom osnovati v Tržiču slovensko šolo, kajti slovenskih šolodolžnih otrok je v Tržiču okrog 120. — Na shodu, je govorilo še par drugih govornikov, ki so navduševali tamošnje Slovence k ustrajnemu delu za ustanovitev slovenske šole. — Dal Bog, da bi seme, ki se je vsejalo v nedeljo v Tržiču, rodilo zaželjeni sad.

Grozna železniška nesreča bi se bila kmalu pripetila sinoči na južni želez-

nici med postajama Ronki in Tržičem. Brzovlak, ki odhaja iz Gorice ob 7.46 uri zvečer se je nahajal med postajama Ronki--Tržič, na istem tiru, po katerem je vozil brzovlak, ki pride iz Trsta v Gorico ob 8.30 uri in odhaja s tržiške postaje ob 8. uri zvečer. Obadva vlaka nahajala sta se seveda v največjem diru. K sreči se je posrečilo še pravočasno ustaviti vlaka, ki sta se približala drug drugemu na 100 m razdalje. Da je zavladal velikanski strah med potniki, ko so izvedeli, v kaki nevarnosti so se nahajali, razume se samo ob sebi.

Drobtinice.

Berolin 4 milijonsko mesto. Sedaj šteje Berolin 3.970.664 prebivalcev. — Računajo, da bo mesto šteló koncem leta 4 milijone prebivalcev.

Fanatičen patrijot. Iz Tokia poročajo: V zunanjem ministerstvu si je neki obiskovalec prerezal trebuh v protest, ker japonska dinastija ničesar ne dela.

Najdražje mesto za poslanike je Peterburg, kakor je splošno znano. — Stroški za reprezentacijo so naravnost silni. Sedanji avstro-ogrski poslanik grof Thurn-Valsassina gre sicer iz Peterburga iz političnih vzrokov, toda govori se, da je že pred letom dni izjavil, da se noče gospodarsko vpropastiti v Peterburgu. Njegov predhodnik grof Berchtold je zdržal samo par let, nato pa prosil za premeščenje. Grof Aehrenthal, ki je bil preje jako bogat posestnik, je po poslaništvu v Peterburgu zapustil jako zmanjšano premoženje. Princ Lichtenstein, ki je bil pred njim v Peterburgu, je jako bogat, da se mu tudi poslaništvo v Peterburgu ni nič poznalo. Navadno se pošljejo v Peterburg le najbogatejši aristokrati, pa kljub temu ne more nobeden dolgo zdržati.

Velika elementarna katastrofa. Pri vasi Šimbark se je v torek pogreznil cel gozd v obsegu 80 oralov, s sedmimi hišami. Na mestu, kjer je poprej stal gozd, se je pojavilo sedaj malo jezero. Prebivalci pogreznjenih hiš so se še pravočasno rešili.

V varstvo rudništva v novih srbskih krajih je srbska vlada izdelala načrt zakona, glasom katerega bo srbska država sama prevzela vsa še prosta rudodosledstva, da se tako zabrani špekulacija. Obenem se je napravil podroben načrt za iskanje rud.

Pomanjkanje učiteljstva v Srbiji. Da se pomanjkanju učiteljskih sil vsaj nekoliko odpomore, je srbski glavni naučni svet določil, da morejo postati stalne učiteljice tudi ona dekleta, ki so dovršila višjo dekliško šolo.

Zdravilno kopališče pri Štipu. V neposredni bližini Štipa se nahaja izvrsten žveplen vrelec s 60 stopinjami toplote. Zdravniki so mnenja, da ima vrelec veliko bodočnost kot zdravilno kopališče.

Koliko gozda ima Avstrija. V naslednjem podajemo čitateljem svote avstrijskega gozda v okroglih številkah na hektarje. (1 hektar = 10.000 kvadratnih metrov). Skupno ima Avstrija gozdov 9.777.935 ha. Po deželah pa se ta svota razdeli sledeče: Nižje Avstrijsko: 680.269 ha, Zgornje Avstrijsko: 407.750 ha, Solnograško 231.908 ha, Štajersko: 1.075.255 ha, Koroško: 455.896 ha, Kranjsko: 442.201 ha, Tirolsko: 1.036.600 ha, Predalberško: 71.387 ha, **Goriško: 66.776 ha**, Trst: 2202 ha, Istra: 164.382 ha, Dalmacija: 380.884 ha, Češko: 1.507.627 ha, Moravsko: 610.475 ha, Šlezija: 175.835 ha, Galicija: 2.021.230 ha in Bukovina: 451.231 ha. —

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Gradec . . . 31, 26, 72, 12, 17.

Humanistična in realna gimnazija.

Goriški »Novi čas« je bil edini med slovenskimi listi, ki z novo goriško slovensko gimnazijo ni zadovoljen. Ves drugi slovenski svet je povdarjal važnost in pomen tega dejstva, da smo dobili v Gorici enkrat samostojno gimnazijo s popolnoma slovenskim učnim jezikom. Tudi po drugih slovenskih pokrajinah so se razveselili te ustanovitve, ker znajo ceniti tako važno pridobitev, ki pomeni za goriške Slovence novo kulturno dobo. Do sedaj smo se izobraževali posredno potom nemškega jezika in potom nemške kulturne, sedaj pa stojimo na lastnih nogah in sedaj lahko pokažemo tujcem, da se na podlagi naše kulture doseže ravno tako lahko ono stopinjo omike in olike kakor pa na podlagi nemške.

»Novi čas« pa iz raznih vzrokov z novo slovensko gimnazijo ni zadovoljen. Kar se tiče oprave in stavbe smo že pojasnili, kako stoje stvari in mislimo, da bo tudi »Novi čas« sedaj potolažen. Poleg tega pa je spravil »Novi čas« še en »dokaz« proti novi slovenski gimnaziji na dan, češ, da je sedanja slovenska gimnazija, humanistična, klasična zastarela; nova nemška in laška sti pa realni gimnaziji, moderni, aktualni itd. In zato naj bi bila tudi slovenska gimnazija realna in ne humanistična, da bi bolj odgovarjala duhu časa. Zdi se nam pa vendar, da tudi za tem grmom tiči nekaj drugega.

Bistveni razloček med našo slovensko in nemško realno gimnazijo je ta, da na realnih gimnazijah odpade grščina za vse, kar pa dandanes že ni več tako važno. Tudi na navadnih gimnazijah je grščina lahko oproščen v 3. in 4. gimn. razredu, kdor se za to o pravem času oglasi. Razun tega je dandanes grščina že tako olajšana in vse težje naloge so skoro odpravljene, tako da za dečka, ki je količjak talentiran, to ni posebna težava. Kar se tiče modernih jezikov, pa bo na novi slovenski gimnaziji v tem oziru vsestransko preskrbljeno, da se bodo dečki lahko temeljito priučili laščini in morda tudi francoščini, ako se bo kazala potreba. Hrvatičina se bo tako ali tako gojila že pri vsakdanjem pouku iz slovenščine v višjih razredih. Kar se tiče risanja, je bilo že do sedaj uvedeno kot neobvezen predmet, a skušalo se bode doseči tudi za to stroko stalne tedenske obvezne ure, kakor je to za telovadbo že določeno, in je tudi že imenovan zato strokovni učitelj. Sploh pa je danes gimnazija že sama na sebi skrajno modernizirana in o tisti »zastarelosti«, katero vidi »Novi čas«, pač ni niti govora; to vedo stariši in učenci. In naravnost neodpustno bi bilo, ako bi kdo sedaj poslal svojega otroka v nemški zavod, ko ima slovenskega ravno pred nosom. Oč strani »Novega časa« pa je tako pisarjenje kot smo ga brali predzadnji petek naravnost zavijanje dejstev in zdi se, kakor bi hotel »Novi čas« raje imeti slovensko realno gimnazijo, da bi imel potem več uzroka udrihati po njej kakor sedaj in bi morda tako še več otrok odvrnil od nje kot sedaj.

Kaj pa bi nam koristila realna gimnazija. V danih razmerah prav nič, pač bi nam pa škodovala. Ker če bi imeli enkrat slovensko realno gimnazijo, potem bi ne imeli nikoli več ne realke in ne humanistične gimnazije. Zato pa je edino pametno, da imamo za sedaj klasično gimnazijo na eni strani, drugi dečki ki so talentirani bolj za realne stvari, naj gredo pa v realko, ki bo sedaj imela po večini slovenske študente, ker bodo Lah in Nemci obiskovali vsi svoje nove zavode. Naravnost nepolično bi bilo za nas vzeti realno gimnazijo in se tako oropati pravice, do realke. Potem bi vlada počasi lahko goriško realko čisto navadno odpravila,

kajti nujne potrebe po njej bi potem pač več ne bilo, ker bi šel več malokdo ali nobeden na realko. In »Novi čas« hoče tako »koristiti« goriškim Slovincem, da bi jih oropal za en srednješolski zavod. Taka politika izgube je sicer pri »Novem času« menda načelo, a za nas goriške Slovence to, kar »Novi čas« pridiguje, prav gotovo ni.

In še nekaj! To zadnje nas pa še prav posebno zanima in upamo, da nam bo to točko »Novi čas« gotovo pojasnil. Ako bi se zgodilo po želji »Novega časa« bi namreč sedaj v Gorici ne imeli nobene humanistične gimnazije, ampak tri realne gimnazije in eno realko. Radovedni smo sedaj, od kje bi dobili na ta način potrebni duhovski naraščaj na Goriškem, kjer je duhovnikov vendar še dosti premalo. Realne gimnazije vendar niso zavodi, ki so podlaga za teološke študije, to bo menda vedel tudi »Novi čas«. Torej že s tega stališča, ki bi moralo biti pri »Novem času« na vsak način znano, je gotovo boljše, ako imamo Slovenci popolno klasično gimnazijo.

Ob koncu bi opozorili gospode pri »Novem času« na članke, ki jih je svoj čas napisal »Slovenec« glede idrijske realke. Na Kranjskem imajo štiri slovenske gimnazije in nobene realke razun idrijske, in vendar je bil »Slovenec« proti realki v Idriji in je zahteval gimnazijo, češ, z gimnazijskimi študijami je dijaku odprtih dosti več poti do kruha kot pa z realko. Če so hoteli na Kranjskem imeti še celó peto gimnazijo, zakaj bi mi ne imeli prve in edine. Na vsak način je pisanje »Novega časa« skrajno neosnovano in brez prave podlage. Gospode jezi seveda, ker nimajo oni pri tem niti črhiniti in zato nekako nalašč pišejo tako vznevoljeno — da se milo izrazimo — o novem zavodu. **Mislino pa, da »Novi čas« ne bo nikogar premotil, da bi ne dal svojega otroka v slovenski zavod, kakor je to dolžnost vsakega zavednega očeta.** Kdor pa ima dečka, ki nagiba bolj do realnih študij, ta naj ga pošlje mirno v realko, ne pa v nemško realno gimnazijo. Realke in gimnazije naj cveteti in se razvijati, tako bo najbolj vstreženo slovenskemu šolskemu vprašanju v Gorici.

Novi vek.

Romantičen igrokaz v petih dejanjih.
Spisal *.*

(Dalje.)

Deseti prizor.

Prejšnji ter solkanske in grgarske deklice mej njimi: Marica, Alojzija in Ivanka, Uršuline tov. in drugi ljudje.

Marica: Glej jo, mrtva je. O ti uboga Urška. (Začne jokati.) Slutila sem, da se je kaj zgodilo, ker je ni bilo pri sprejemu.

Prvi mož: Ni mrtva, ne!

Alojzija (ki prime Uršulo za roko): Urška, Urška!

Drugi mož: Pustite jo, da jo ne seva domov.

Ivanka: Saj je pogledala! Ni mrtva, ne!

Prvi mož: To so naredili Lutrovci, naši prijatelji. Tako bodo delali v tistem novem veku, ki nam ga vedno obetajo.

Uršula (poluglasno): Odpuščam.

Marija Ferligoj (jokaje): Da, da, vse odpuščaš, otrok moj! Le bodi mirna, Urška zlata!

Prvi mož: Pojdimo! (Začnejo z njo odhajati. Mati jo drži za roko in se joče.)

Drugi mož: Zdaj nesemo pobito nedolžnost.

Prvi mož: Toda Lutrovci ne bodo zmagali nikdar!

Drugi mož: Nikdar! (Klici: Nikdar, nikdar!)

(Zavesa pade.)

(Dalje pril.)

Gospodarsko.

Vinski pridelek raznih držav znaša okroglo sledeče svote: Francosko 51 milijonov hl, Italija 33 milj. hl, Španija 17 milj. hl, Avstrija 7.8 milj. hl, Nemčija 3.9 milj. hl, Rusija 2.8 milj. hl, Združene Države 1.4 milj. hl, Grško 1.3 milj. hl, Švica 1.2 milj. hl. Popije pa se na osebo: na Francoskem 126 l, v Italiji 120 l, na Grškem 109 l, na Španskem 95 l, v Švici 71 l, v Avstriji 20 l, v Nemčiji 6 l, v Rusiji 3 l, na Angleškem 1.8 l, v Združenih Državah 1.4 l.

Računski zaključek avstrijske loterije za l. 1912. Igralo se je skupno 102,588,950 krat. Svota vloženega denarja znaša 41,898,574 K. Dobitki so znašali pa 22,791,055 K. Čistega dobička je torej bilo 19,107,519 K. Odbiti je treba še upravne stroške v znesku 2,381,000 K, tedaj je ostalo državi iz loterijske igre čistega denarja 16,726,519 K. Največ se igra na Nižje Avstrijskem (Dunaj!), najmanj pa na Koroškem in v Dalmaciji. Vzdigovalo se je 210 krat, vseh loterijskih razprodajalnic je bilo pa 3030.

Naročbe ameriških trt iz državnih trtnih nasadov Primorja za dobo sajenja 1913—14. Iz državne trtne zaloge na Primorskem se na spomlad 1914 proti plačilu odda nastopna množina ameriških trt pod temi-le pogoji in sicer:

1. 20.000 cepljenih raznih evropskih vrst, cepljenih na velikolistno Riparjo in Rupestris montikolo.

2. 300.000 korenjakov (bilf) velikolistne Riparje in Rupestris montikole.

3. 800.000 kolči (reznice) velikolistne Riparje in Rupestris montikole.

Cene trt za 1000 komadov so te-le:

a) ameriške cepljenke stanejo 140 kron;

b) ameriški korenjaki (bilfe) za revnejše vinogradnike 10 K, za premožnejše 30 K;

c) ameriške kolči za revnejše vinogradnike 5 K, za premožnejše 16 K.

Potrebo revnejših vinogradnikov, koji naročijo trte po znižani ceni, mora županstvo vestno in resnično potrditi.

Cepljenke oddajale se bodo posameznikom le v manjših množinah, glavno v svrhu razširjenja boljših trtnih vrst.

Ako stranka naroči več nego 500 komadov korenjakov (bilf) ali več nego 2000 komadov kolči, si namestništvo pridruže pravico, zaproseno množino trt primerno številu naročb znižati.

Trte je naročiti najkasneje do 31. oktobra t. l. potom občine, pri kateri se v to svrhu nahajajo posebne tiskovine. Poznejša naročila se ne bodo upoštevala. Vsak naročnik trt naj v dotičnem naročilnem izkazu v razpredelu za pripombe pristavi lastnoročni podpis. Županstvo mora izpolnjene naročilne pole takoj poslati pristojnemu c. kr. okrajnemu glavarstvu (c. kr. namestništvu svetniku v Trstu, magistratu v Rovinju), da jih predloži c. kr. namestništvu.

Trte oddajale se bodo samo primorskim vinogradnikom Trgovci s trtami so izključeni od dobave prej označenih trt.

Cene se razumevajo od nasada v Tržiču (Monfalcone) oziroma Kanfanaru. Dotični znesek je položiti pri prejemu trt oziroma, ako se te dopošljejo po že-

leznici, pošti ali karniku, se isti povzame z embalažnimi in dovoznimi stroški vred, ki se zaračunajo po lastni ceni.

Vsak naročnik navedi natančno: 1. razločno pisano ime, bivališče h. št. in poklic; 2. davčno občino, v kateri se nahaja vinograd ki ga je obnoviti; 3. zaželeno vrsto in množino trt; 4. železniško in pošto postajo, kamor naj se pošljejo trte.

Ako bi bila zahtevana vrsta že pošla, ali če bi je ne bilo več v zadostni količini, nadomesti se ista z drugo.

Trte je takoj po sprejemu pregledati; morebitne pritožbe je nemudoma prijaviti tukajšnemu c. kr. nadzorniku za vinogradništvo. Na pozneje prispele pritožbe se ne bode oziralo.

Slednjič se opaža, da se ameriške trte načeloma ne bodo oddajale brezplačno. Izvzeti so samo slučaji, v katerih se manjši vinogradniki zavežejo, da naredijo ameriške matičnjake v svrhu pridelovanja podlog.

Prošnje za brezplačno prepustitev ameriških korenjakov v omenjeno svrhu je vložiti do zgoraj navedenega roka naravnost pri c. kr. namestništvu.

Koliko piva so zvarile avstrijske tovarne l. 1912. Po izkazu dunajske trgovske in obrtne zbornice so izdelale naše avstrijske tovarne l. 1912 skupno 21,637,758 hl piva in sicer skupno za 5% manj kot l. 1911. Posamezne dežele kažejo sledeče svote. Nižjeavstrijsko 3,716,464 hl, Zgornje Avst. 1,077,219 hl, Solnograško 451,963 hl, Štajersko 1,302,949 hl, Koroško 239,114 hl, Kranjsko 106,733 hl, Primorsko 131,222 hl, Tirolsko 587,999 hl, Češko 10,221,675 hl, Moravsko 1,615,637 hl, Šlezija 565,456 hl, Galicija 1,459,395 hl, Bukovina 167,934 hl. Ako prištejemo še Ogrsko (2,932,090 hl) in Bosno (147,300 hl) tedaj dobimo za skupno državo zvarjenega piva 24,717,148 hl. — Pivovaren, ki so izdelale ta ječmenov sok, je skupno 48. Na prvem mestu stoji »meščanska pivovarna« v Plznu, ki je izvarila 981,400 hl. Štajerska tovarna Reininghaus je izdelala 460,600 hl, Puntigam pa 381,317 hl. Dreherjeva tovarna v Trstu je producirala 127,812 hl itd. Ako računimo hl piva povprečno na 40 kron, tedaj predstavlja količina v l. 1912 izvarjenega piva v naši monarhiji ogromno svoto 988,685,920 K t. j. skoro cela milijarda.

Službo išče 39-letni mož oženjen, brez otrok, zdrav, krepak, poštene preteklosti in neomadeževan. Sprejel bi službo za hišnega oskrbnika, čuvaja, vratarja itd. Govori slovensko, italijansko in nemško. Prevzel bi tudi kako drugo službo. Pojasnila daje uprava „Prim. Lista“.

Trvdka O. ZAJEC

trgovina z železjem v Gorici

v hiši „Goriške ljudske posojilnice“

(prej krojaška zadruga.)

Priporoča bogato zalogo železa, pločevine vsakovrstnega kovanja za pohištvo in stavbeno mizarstvo, kovaško, kleparsko, klesarsko orodje, staniščne naprave in upeljave, strešna okna, traverze, cement, svinčene in železne cevi in pumpe, žico, žična ograja, razno kmetijsko orodje, štedilnike, peč, kuhinska in hišna oprava.

Postrežba točna, domača in cene konkurenčne.

ZAHVALA.

Podpisani se srčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so povodom nenadne smrti našega soproga oziroma očeta

PETRA RIJAVCA

nam izrazili svoje sožalje. Posebej se še zahvaljujemo pred. g. kuratu Fr. Kodriču, družini g. gozdnega oskrbnika, gg. gozdarjem in sploh vsem dragim domačinom, ki so v tako obilnem številu spremili telo pokojnika do kraja večnega počitka. Hvala tudi domačim dekletom, ki so ob njegovem truplu prepevale lepe pesmi. Bog vsem plačaj!

TRNOVO pri GORICI, 14. septembra 1913.

Andrej, Jožef, sinova.

Frančiška Rijavec, soproga.

Ugodna prilika!

V novi trgovini pri Soškem mostu št. 63 (Via Ponte Isonzo) v Gorici se dobi vsakovrstno sveže oblačilno blago po prav nizki ceni. Blago za moške obleke pa po tovarniških cenah.

S tako nizkimi cenami postrežem lahko radi tega, ker sem si nabavil veliko množino blaga.

Za obilen obisk se priporočam
Anton Jug.

Usnje podplati. Vrvarsko blago. I. Drufovka, Gorica
nasproti „Monta“, odlikovana delavnica nadplativ. — Velika izbira obuvalec.

JOSIP TERPIN

naslednik Antona Potatzky

v Gorici na sredi Raštelja št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovanje nürnberškega in drobnega blaga, ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine za pisarne, kadilce in popotnike. Najboljše šivanke in šivalne stroje; potrebščine za krojače in čevljarje. — Svetinjice, rožni venci in mašne knjige.

Hišna obuvalec za zimsko in letne čase.

Raznovrstne semena, trave in detelje.

Najboljše preskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih na deželi.

P. n. g. pričakujem obilnih odjemalcev

Sante Busolini

trgovca z jedilnim blagom v Gorici

naznanja slav. občinstvu, da je preselil svojo trgovino iz dosedanjih prostorov na Kornu št. 13

v ulico sv. Antona št. 2
tik trgovine g. Ig. Saunig.

V rovih prostorih bo postregel slav. občinstvu z najboljšim blagom, nizkimi cenami in dobro postrežbo. — Istotako tudi v svoji

podružnici v Solkanu št. 311.

Obenem priporoča svojo apnenico v Solkanu. Cenj. naročila se sprejema v trgovini v ulici sv. Antona št. 2 in se izvršujejo točno.

Voda „Vichy“

umetno napravljena, najboljše hladilna pijača v poletnem času, se uživa najprikladneje kot pridelate vinu ali siru. Umetna voda „Vichy“ se pripravljajo iz praškov, ki odgovarjajo natančno analizi pristne vode „Vichy“. 1 skatljica z 10 praški, zadostujoči za 10 l vode, stane 70 vin. Praški se izdelujejo le v lekarni **CRISTOFOLETTI**. Svari se pred ničvrednimi ponaredbami.

Pot na nogah, rokah ter sploh na celim telesu, opraski in neprijetni duh pota odstrani brez škodljivih posledic

„Antisudol Douglas“

zdravniško izkušen in najboljši priznan preparat. — Cena 70 vin. Izdeluje se le v lekarni

CRISTOFOLETTI,

Gorica, Travniki.

in so vsa naročila tja nasloviti.

„CENTRALNA POSOJILNICA“

REGISTRIRANA ZADRUŽA Z OMEJENO ZAVEZO

♦♦♦♦♦ v GORICI ♦♦♦♦♦

obrestuje hranilne vloge po 5%. Daje članom posojila na vknjižbo po 6%, na menice po 7%, na mesečno odplačevanje, ki znaša mesečno 2 K za vsakih 100 K. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Zadružni urad je v lastni hiši **Corso Glus. Verdi** št. 32, I. nad. — Uradne ure vsak dan razun nedelj in praznikov od 8. ure zjutraj do 1. popoldne.

ODBOR.

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

MIHAEL TURK

GORICA na Kornu št. 6. GORICA priporoča slavnemu občinstvu svojo brivnico. Zagotavlja točno postrežbo.

— Sprejema naročila za maskiranje po zmernih cenah.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Dunaj 86, 2, 44, 83, 49.

ODLIKOVANA PEKARNA

JAKIN

Gorica, via Formica

— priporoča za odjemanje raznega peciva navadnega in najfinejšega. Pecivo je najboljše. Priporočam se cenj. odjemalcem za obilposet. S spoštovanjem **E. Jakin**

ODVETNIK

D. STANIČ

se je preselil

V SOSEDNJO HIŠO.

Pisarna je sedaj v prvem nadstropju nad glavno pošto.

Lepa zračna soba

z dvema okni in s pečo se odda v najem dijakom ali pa uradniku. Soba je meblovana. V hiši se dobi lahko tudi hrana. Naslov: Fani vdova Petrič, ul. Trieste št. 51, pritličje.

Zdravnik

dr. J. Bačer

ordinira

v ulici Tre Rè št. 9

v GORICI.

Prvo primorsko avtorizirano stavbeno in kamnoseško podjetje

Alojzij Tavčar

v Dutovljah okraj Sežana

zapriseženi sodni izvedenec

izvršuje vse potrebne načrte, proračune in cinitve za stavbe, vodnjake, ceste, nagrobne spomenike in druga razna monumentalna dela

Cene zmerne.

Najboljše in najmodernejšo sukno za moške in volneno za ženske obleke razpošilja najceneje Jugoslov. razpošiljalna **R. STERMECKI v Celju št. 304.** Vzorci in cenik čez tisoč stvari z slikami poštne prosto.

Priporoča se, pod novim vodstvom, na novo urejeni hotel »Pri Zlatem Jelenu«.

Istotam se sprejemajo abonenti po dogovoru po zelo ugodnih cenah.

Odlikovana pekarija

in sladčičarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu

(v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, torte, kolače za birmanoe in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali orig. buteljkah. Priporoča se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

Alojzij Gril, mizarški mojster

v Št. Andrežu pri Gorici št. 81

priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo dobro urejeno mizarško delavnico in zalogo pohištva. Kdor želi kupiti po ceni, naj se obrne do te tvrdke. Sprejme tudi naročila po vzorcih. — Plačevanje se dovoljuje tudi na obroke.

Trgovina z usnjem

v Kapuolnski ulici št. 2 („Pri Lizi“.)

Podpisani priporočam sl. občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino z usnjem. **Imam usnje in najboljše tovarne.** Prodajam vse čevljarске potrebščine. Cene konkurenčne. Blago dobro. Postrežba poštena.

Z odličnim spoštovanjem se bilježim
JOSIP MARUŠIČ, trgovec.

Viktor Toffoli-Gorica

prva zaloga oljkovega olja

Via Teatro 16. — Via Seminario 10.

Oljkino olje, pripeljano naravnost iz Istre, Dalmacije, Valone, Bari, Lucca, Nizza, Oneglia.

Cene so sledeče:

Jedino olje	liter	Kron	1.04
Namizno olje	„	„	1.12
Istrsko-oljkino olje	„	„	1.28
Valona	„	„	1.40
Bari	„	„	1.40
Oneglia	„	„	1.60
Lucca	„	„	2.—
Nizza	„	„	2.40

Sprejema naročila ter pošilja franko na dom, kakor tudi na dežele in izven države.

Vino, motno, zavreto se popravi kakor vino, tudi odveane se prevelika množina kisline vinskemu moštu ali vinu. Vzorec prinesiti ali poslati. Naslov pové upravništvo „Primorskega Lista“ Semeniška ulica 16, II. nadstropje.

JOSIP CULOT

v Raštelju št. 2 — 25 v Gorici.

Velika zaloga vsakovrstnega igrač, okraskov za božično drevesce in punčk za igrače.

Razpela iz kovine in lesa, rožni venci, podobice, rokavice iz volne in sukna, moške in ženske nogovice, čevlje in kape za zimsko sezono; zaloga drobnarije za kramarje na drobno in debelo, kipi, in svetniki iz porcelana, kovčki, pipe, ustnik cevi itd. itd. itd.